روزنامه
سرآمد اقتصاد

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: فیروز اسماعیلی نژاد
قائم مقام مدیر مسئول: امید عباسی
سردبیر: شورای سردبیری
دبیر تحریه: سعید قلیچی

چاپ: صمیم
دبیر عکس: اصغر بشارتی
طرح و کاریکاتور: فریبا عزیزی
توزیع: موسسه نشریات جراری
تلفن دفتر مرکزی: ۸۸۷۶۹۲۲۷-۰۲۱
تلفن شهرستان ها: ۸۶۰۴۷۵۹۶-۰۲۱

سازمان آگهی ها: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶
پست الکترونیکی: Eghtesadsaramad@gmail.com
نشانی سایت: Eeghtesadsaramad.ir
عضو انجمن روزنامه های غیر دولتی
نشانی دفتر مرکزی: تهران- خیابان سهروردی شمالی مابین هویزه و بهشتی - پلاک ۴۵۶ طبقه سوم - واحد ۳

یکشنبه- ۸ آذر ۱۴۰۵
سال دوازدهم- شماره ۲۶۴۶

مهدی فرخ پور در نوشتای به «سر آمد» تحلیل می دهد؛

دکترین دریایی راهبردی ارتش در منظومه فکری رهبر شهید

گروه تحلیل -مهدی فرخ پور -استادمرکز آموزش تخصص‌های دریایی باقرالعلوم ع ندا جا رشت در نوشتاری به «روزنامه دریایی سرآمد» به تبیین و بررسی منظومه فکری و راهبردی رهبر شهید انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله‌العظمی سید علی خامنه‌ای (ره) و نقش آن در ایستادگی و ارتقای قدرت دفاعی جمهوری اسلامی ایران؛ ارائه الگوی کاربردی دکترین دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران متمدن پرداخته‌است که در ذیل با هم می‌خوانیم: قدرت دریایی و ایستادگی و مقاومت کشور کهن ایران امروز در مقابل استکبار جهانی به جهت پیاده سازی اندیشه های دفاعی و بازدارندگی رهبر شهید انقلاب اسلامی است در همین راستا عملکرد نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در حفظ و تثبیت قدرت بازدارندگی و دفاعی کشور متنوع و اثر گذار بوده است . رهبر شهید انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله‌العظمی سید علی خامنه‌ای (ره) نیروی دریایی را نیرویی در خط مقدم دفاع از کشور می دانستند که امروز در نبرد هرمز شاهد آن هستیم در چنین نگاهی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران تنها یک نیروی نظامی مستقر در دریا و سواحل دریایی نیست ، بلکه یکی از ارکان مهم حیاتی و تعیین کننده اقتدار ملی، استقلال راهبردی و پاسداری از منافع کشور متمدن ایران عزیز است .

قدرت دریایی مجموعه‌ای از توانمندی‌های نظامی، اقتصادی، علمی، فناورانه، حقوقی و دیپلماتیک است که به یک کشور امکان می‌دهد از منافع خود در دریا دفاع کند و بر محیط دریایی پیرامون اثر بگذارد. تاریخ ناوگان دریایی در دفاع و جانفشانی از ملت و کشور کهن و با تمدن ایران زمین همیشه شکوهمند و پر صلابت و درخشان بوده و هست . این مقاله با ارائه اهمیت نقش و جایگاه نیروی دریایی ارتش غیور و هم افزایی آن با نیروی دریایی سپاه پاسداران عزیز در پیشبرد دیپلماسی عزت مندانه نظام جمهوری اسلامی ایران با کسب تجارب ارزشمند در هشت سال دفاع مقدس و جنگ ۱۲ روزه و جنگ رمضان با تاکید بر افزایش قدرت بازدارندگی و دفاعی و تهاجمی و در صورت لزوم در نبرد هرمز با حفظ و تثبیت موقعیت کنونی به گسترش منطقه جغرافیایی اقدام خواهد نمـود . نیروی دریایی راهبردی حیاتی و تعیین کننده ارتش جمهوری اسـلامی ایران ، تجلی پیوند اقتدار دفاعی ، خود باوری علمی ، سـرمایه انسانی و ظرفیت های ژئوپلتیکی کشور است ، نیرویی است که ماموریت آن تنها به پاسداری از مرزهای آبی محدود نمی شود ، بلکه در چارچوب رهنمود های رهبر شهید انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله‌العظمی سید علی خامنه‌ای (ره)، صیانت از منافع ملی ، تقویت بازدارندگی دفاعی، امنیت آفرینی در عرصه دریا و مشارکت در تحقق اقتدار و پیشرفت همه جانبه ایران اسلامی را نیز در بر می گیرد.

گام های تدریجی و راهبردی و بین المللی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران ارایه مدل جدیدی از ظهور قدرت بازدارندگی و افزایش بنیه دفاعی در جهت ثبات و امنیت و حفظ تمامیت ارضی ایران و دفع خطرات احتمالی، گام برداری و پایه گذاری در مسیر نظم نوین جهانی و آرمان و هدف غایی بیانیه گام دوم انقلاب ، تمدن نوین اسلامی با شعار راه ما راه حسین (ع) است را برداشته و تحقق بخشد.

دیپلماسی دریایی در تمام سنوات و ادوار تاریخ بعنوان یک مولفه اثر گذار و در حفظ و بقای و قدرت یابی کشور ها محسـوب گردیده و برای دولتمردان و حاکمان خرد ورز و دور اندیش در جلوگیـری و بی اثر کردن تهدیدات و بازدارندگی از اشـتباهات و تصورات غلط و نسنجیده دشمنان می باشد.

مسـلما اقدامات خیره کننده تفنگداران نیروی دریایی در مقاومت ۳۴ روزه و پایان دادن و شکست دادن نیروی دریایی دشمن تنها در ۶۷ روز با اجرای عملیات غرور آفرین مروارید در هفتم آذر ۱۳۵۹ و همچنین صیانت از شریان اقتصادی کشور در هشت سال دفاع مقدس اول با پشتیبانی کشتی های تجاری و نفتی و مقابله با دزدان دریایی و ورود به دوران سازندگی و خودکفایی تجهیزات سطحی و زیر سطحی و پهبادی و... با اسـتفاده از ظرفیت های علمی و تجربی و دانش بومی با اجرای ماموریت های عملیاتی و دریانوردی متنوع و بطور مصداق گذر از پیرامون کره زمین با ناو قهرمان و تماما ایرانی دنا و درادامه با عملکرد حرفه ای و تقدیم شهدای عزیز در نبرد ۱۲ روزه و جنگ رمضان و اکنون حضور مقتدرانه و هم افزا و هوشمندانه با نیروی دریایی سپاه پاسـداران عزیز در نبرد هرمز با دیپلماسی دریایی در راهبرد کلان جمهوری اسلامی ایران ماموریت افتخار بر صدور آرمان و ارزش های انقلاب اسلامی ، پایداری و اعلام صلح و دوستی به جهان و عدم سلطه پذیری با بهره برداری از ظرفیت های داخلی و منابع انسانی متخصص ، مومن ، متعهد ، و شـجاع و تجهیزات دریانوردی تماما ایرانی برای پیشـبرد اهداف بلند نظام و اقتدار نظامی و عزت ملی است.

نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران در دوران پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی با استفاده از تدابیر و رهنمودهای معمار کبیر انقلاب و امام شهید انقلاب در همه صحنه ها به عنوان نیروی دریـادل و جان بر کف در کنار مردم شهید پرور و شریف ایران عزیز مسؤلیت خطیر خویش را در دفاع از نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران انجام داده و در طول هشت سال دفاع مقدس اول در جهت حفظ و سیادت دریایی ایران عزیز از منافع نظام مقدس جمهوری اسـلامی ایران اهتمام و کوشا بوده است . پس از دوران دفاع مقدس نیز با درک صحیح شرایط کشور و با همت و تلاش کارکنان خویش در جهت بنیه دفاع دریایی کشور نهایت تلاش را انجام داده و امروز بعنوان یک نیروی حیاتی و تعیین کننده و راهبردی وظیفه خطیر دفاع و حفظ منافع کشور عزیزمان را در پهنه دریاها بر عهده دارد. رهبر شهید انقلاب در خصوص قدرت بازدارندگی و جلوگیری از تهدید دشمن تاکید می کردند : هر چه می توانید توانایی و آمادگی های خود را افزایش دهید تا دشمنان ایران حتی جرات تهید این ملت بزرگ را نداشته باشند. تاکید رهبر شهید انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله‌العظمی سید علی خامنه‌ای (رضوان الله تعالی علیه) بر اینکه ((همین آمادگی ، خود نفس آمادگی ، بازدارنده است)) بیانگر اهمیت آمادگی دائمی نیروهای مسلح در برابر تهدیدات و ضرورت حفظ و ارتقای توان دفاعی کشور بوده است.

اهمیت و جایگاه نیروی دریایی ارتش:

الف- اهمیـت ژئوپلیتیکـی: ایران در مجـاورت یکی از مهم‌ترین آبراه‌های جهان قـرار دارد و هر تحول در خلیج فارس و تنگه هرمز بر جایگاه منطقه‌ای آن اثر می‌گذارد.

ب- اهمیت دفاعی و بازدارندگـی و تهاجمی: جنگ‌های جدید نشـان داده‌اند که تهدیدها فقط از مسـیر حمله مستقیم نظامی شکل نمی گیرند، بلکه سایبری، اطلاعاتی، اقتصادی و رسانه‌ای نیز هستند. جنگ رمضان و نبرد هرمز نشـان می‌دهد که جنگ‌های جدید کوتاه، چندلایه و ترکیبی هستند. در این جنگ‌ها، عملیات نظامی با حملات سـایبری، جنگ الکترونیک، عملیات روانی، فشار اقتصادی، تحریم، تهدید زیرساخت‌ها و تلاش برای ایجاد اختلال در فرماندهی و ارتباطات همراه می‌شود. بنابراین، دکترین دریایی آینده باید بر سرعت تصمیم‌گیری، پراکندگی توان، استمرار فرماندهی، تاب‌آوری زیرساخت‌ها و هماهنگی میان نیروهای نظامی و نهادهای ملی تأکید کند

در ادبیات راهبردی و منظومه فکری رهبر شهید انقلاب ، نیروی دریایی صرفاً یک نیروی نظامی محدود به حفاظت از مرزهای آبی نیست، بلکه نهادی مؤثر در توسعه قدرت دریایی، حضور بین‌المللی، امنیت تجارت و ارتقای جایگاه ژئوپلیتیکی ایران محسوب می‌شود.

اندیشـه‌ها و رهنمودهای راهبردی رهبر شهید انقلاب اسلامی، از طریق جهت‌دهی به سیاست‌های کلان دفاعی و امنیتی، تقویت خوداتکایی علمی و دفاعی و تأکید بر توسعه ظرفیت‌های دریایی، در شـکل گیری مؤلفه‌های قدرت منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران نقش داشته‌اند. بر این اساس، می‌توان الگویی چندبعدی برای دکترین دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران با محوریت امنیت دریایی، توسعه دریامحور، سرمایه انسانی، اقتدار علمی و تعاملات منطقه‌ای تدوین کرد.

قدرت دریایی یکی از ارکان مهم قدرت ملی و منطقه‌ای است و در تأمین امنیت انرژی، حفاظت از خطوط ارتباطی، کنترل آبراه‌های راهبردی و افزایش قدرت چانه‌زنی کشورها نقش اساسی دارد. جمهوری اسـلامی ایران به دلیل دسترسی هم‌زمان به خلیج فارس، دریای عمان، اقیانوس هند و دریای خزر، در موقعیتی قرار دارد که قدرت دریایی آن می‌تواند بر

د-اهمیت فناورانه: سـامانه‌های بدون سرنشین، هوش مصنوعی، جنـگ الکترونیک، ماهواره‌ها و شـبکه‌های ارتباطی، ماهیت قدرت دریایی را تغییر داده‌اند.

ی- اهمیت منطقه‌ای: قدرت دریایی می تواند زمینه‌ساز افزایش نقش ایـران در امنیت جمعـی، همکاری‌های منطقه‌ای و دیپلماسی دفاعی باشد.

در ادبیات راهبردی و منظومه فکری رهبر شهید انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله‌العظمی سـید علی خامنه‌ای (رضوان الله تعالی علیه) بر تبدیل نیروی دردریایی ارتش به نیروی راهبردی جامع و همچنین نیروی حیاتی و تعیین کننده به ضرورت نگاه بلند مدت به قدرت دریایی کشور بوده است ، نگاهی که علاوه بر آمادگی دفاعی ، مولفه هایی همچون پیشرفت علمی و صنعتی و توسعه اقتصاد دریامحور ، تربیت نیروی انسانی متخصص و استمرار حضور موثر در عرصه دریا را در بر می گرفت. تجربه جنگ ۱۲ روزه، جنگ رمضان و نبرد هرمز نشـان می دهد که جنگ‌های جدید کوتاه، چندلایه و ترکیبی هستند. در این جنگ‌ها، عملیات نظامی با حملات سـایبری، جنگ الکترونیک، عملیات روانی، فشار اقتصادی، تحریم، تهدید زیرساخت‌ها و تلاش برای ایجاد اختلال در فرماندهی و ارتباطات همراه می‌شود. بنابراین، دکترین دریایی آینده باید بر سرعت تصمیم‌گیری، پراکندگی توان، استمرار فرماندهی، تاب‌آوری زیرساخت‌ها و هماهنگی میان نیروهای نظامی و نهادهای ملی تأکید کند

در ادبیات راهبردی و منظومه فکری رهبر شهید انقلاب ، نیروی دریایی صرفاً یک نیروی نظامی محدود به حفاظت از مرزهای آبی نیست، بلکه نهادی مؤثر در توسعه قدرت دریایی، حضور بین‌المللی، امنیت تجارت و ارتقای جایگاه ژئوپلیتیکی ایران محسوب می‌شود.

اندیشـه‌ها و رهنمودهای راهبردی رهبر شهید انقلاب اسلامی، از طریق جهت‌دهی به سیاست‌های کلان دفاعی و امنیتی، تقویت خوداتکایی علمی و دفاعی و تأکید بر توسعه ظرفیت‌های دریایی، در شـکل گیری مؤلفه‌های قدرت منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران نقش داشته‌اند. بر این اساس، می‌توان الگویی چندبعدی برای دکترین دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران با محوریت امنیت دریایی، توسعه دریامحور، سرمایه انسانی، اقتدار علمی و تعاملات منطقه‌ای تدوین کرد.

قدرت دریایی یکی از ارکان مهم قدرت ملی و منطقه‌ای است و در تأمین امنیت انرژی، حفاظت از خطوط ارتباطی، کنترل آبراه‌های راهبردی و افزایش قدرت چانه‌زنی کشورها نقش اساسی دارد. جمهوری اسـلامی ایران به دلیل دسترسی هم‌زمان به خلیج فارس، دریای عمان، اقیانوس هند و دریای خزر، در موقعیتی قرار دارد که قدرت دریایی آن می‌تواند بر امنیت منطقه‌ای و معادلات جهانی اثر گذار باشد.

جمهوری اسلامی ایران در دهه‌های گذشته تلاش کرده است با تکیه بر ظرفیت‌های داخلی، توان دفاعی و دریایی خود را توسـعه دهد. بااین حال، تغییـر ماهیت تهدیدها ضرورت بازنگـری در الگوی دکترین دریایـی را افزایش داده است. جنگ ۱۲ روزه نشان داد که حتی درگیری‌های محدود می‌توانند به‌سـرعت به بحران منطقه‌ای تبدیل شوند. جنگ رمضان اهمیت غافلگیری، آمادگی عملیاتی، هماهنگی اطلاعاتی و اسـتفاده از ظرفیت‌های نامتقارن را برجسته کرد. نبرد هرمز نیز نشان می‌دهد که کنترل، حفاظت یا تهدید آبراه‌های راهبردی می‌تواند به ابزار مهمی در بازدارندگی و فشار سیاسی تبدیل شود.

رهبر شهید انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله العظمی سید علی خامنه‌ای (رضوان الله تعالی علیه) با تاکید بر ظرفیت های گسـترده نیروی دریایی راهبردی و حیاتی و تعیین کننده ارتش جمهوری اسلامی ایران در هفتم آذر ۱۴۰۲ فرمودند: باید تلاش شود تا نیروی دریایی ارتش یک نیروی راهبردی ، بصورت جامع باشد و موضوعاتی مهمی از جمله ارتقای توان و آمادگی رزمی و استفاده از ظرفیت های علمی و دانشگاهی و صنعتی و توسعه ظرفیت های دریایی کشور از جمله اقتصاد دریا محور و شناسایی ظرفیت های جدید و معرفی توانمندی ها نیروهای مسلح بویژه نیروی دریایی ارتش به نسل جوان با استناد و اجرایی نمودن سند و چشم انداز بیانیه گام دوم انقلاب در قالـب برنامه های متنوع آموزشی از جمله اردوهی راهیان پیشرفت و نمایشگاه و تعامل با مدارس و دانشگاه ها و اسـاتید و...برای اقتدار و توسعه و پیشرفت کشور به سـمت تمدن نوین اسلامی تدوین و اجرایی گردد.

حفظ و تقویت هویت تاریخی و فرهنگ سازمانی نیروی دریایی با تاکید بر ارزش هایی همچـون ایثار ، فداکاری ، انظباط ، مسئولیت پذیری ، خود باوری و تعهد به میهن از الزامات استمرار اقتدار نیروی دریایی ارتش محسوب می شود ، تجربه های تاریخی به ویژه حماسه هفتم آذر ۱۳۵۹ در عملیات مروارید ، مقاومـت ۳۴ روز تفنگداران نیروی دریایی، پشتیبانی از اقتصاد کشور در دریا در طول هشت سال جنگ تحمیلی او ا، مقابله بادزدان دریایی، خوداتکایی و خودکفایی با ساخت تجهیزات و ارتقای اعتماد به نفس نیروی های مسلح با انجام ماموریت های دریانوردی بویژه ناوگروه ۸۶ و حضور موثر در جنگ ۱۲ روزه و جنگ رمضان و نبرد هرمز ، نشان دهنده اهمیت سرمایه معنوی و هویت سازمانی در کنار ظرفیت های علمی ، فنی و دفاعی است .

اهمیت نیروی دریایی در راهبرد دفاعی و تهاجمی کشور ایران در مقابل آمریکای صهیون و متحدانش

۱- اهمیت ژئوپلیتیکی: ایران در مجاورت یکی از مهم‌ترین آبراه‌های جهان قرار دارد و هر تحول در خلیج فارس و تنگه هرمز بر جایگاه منطقه‌ای آن اثر می‌گذارد.

۲- اهمیـت دفاعی: جنگ‌های جدید نشـان داده‌اند که تهدیدها فقط از مسـیر حمله مسـتقیم نظامی شکل نمی‌گیرند، بلکه سایبری، اطلاعاتی، اقتصادی و رسانه‌ای نیز هستند.

۳- اهمیت اقتصادی: امنیت دریایی با صادرات انرژی، واردات کالا، تجارت خارجی و فعالیت بنادر ارتباط مستقیم دارد.

۴- اهمیت فناورانه: سـامانه‌های بدون سرنشین، هوش مصنوعی، جنـگ الکترونیک، ماهواره‌ها و شـبکه‌های ارتباطی، ماهیت قدرت دریایی را تغییر داده‌اند.

۵- اهمیت منطقه‌ای: قدرت دریایی می تواند زمینه‌سـاز افزایش نقش ایـران در امنیت جمعـی، همکاری‌های منطقه‌ای و دیپلماسی دفاعی باشد.

محور های اصلی نگاه رهبر شهید انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله العظمی سـید علی خامنه‌ای (رضوان الله تعالی علیه) به نقش و جایگاه نیروی دریایی راهبردی و حیاتی و تعیین کننده ارتش جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از ارکان مهم قدرت دفاعی و بازدارندگی تاکید بر آمادگی مستمر و ارتقای توان دفاعی بعنوان مانع اصلی تهدیدات دشمن و اسـتمرار حضور موثر در آب های آزاد با اتکا به دانش و توان متخصصان بومی و ارتقای سطح توانمندی های علمی و صنعتی و تجهیزاتی با هدف صیانت از استقلال و کسـب منافع و حفظ تمامیت ارضی کشور بود. نیروی دریایی حیاتی و تعیین کننده ارتش جمهوری اسـلامی ایران با ماموریت قراردادن فرامین و تدابیر رهبر شهید انقلاب اسلامی با توان رزمی و بازدارندگی، فناوری و دانش دریایی اقتصاد و زیرساخت‌های دریامحور در مقابل دزدی و شارلاتانیزم دنیا آمریکا صهیونی ایستادگی می نماید.

در منظومه فکری رهبر شهید انقلاب ، قدرت بازدارندگی به معنای افزایش توان دفاعی، آمادگی مستمر ، خوداتکایی علمی و صنعتی وبرخورداری نیروهای مسلح توانمند بود، نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز به عنوان یکی از ارکان اقتدار ملی وحافظ منافع کشور در دریا، جایگاه مهم و راهبردی دارد.

الگوی دیپلماسی دفاعی ناوگان دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در بر گیرنده دو سطح منطقه ای و بین‌المللی اسـت و عرصه و قلمرو آن دریاسـت که علاوه بر آبهای سرزمینی ، آب های آزاد و بین المللی را هم در بر می گیرد و به عنوان ظرفیت های جدید، ضمن ارتقای قدرت دفاعی برای منافع ملی فرصت آفرینی نماید. ناوگان دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با تدابیر هوشمندانه و آینده نگرانه حکیم فرزانه و شهید انقلاب آیت الله خامنه‌ای مبتنی بر دیپلماسی دفاعی و قدرت بازدارندگی و مخابره پیام صلح و دوستی و با محوریت گام دوم انقلاب با حضور در دریا های آزاد و بین المللی و مقابله با استکبار و استعمار جهانی و عدم سلطه پذیری و سلطه گری برای پیشبرد اهداف و حفظ منافع ملی، عزت و سربلندی نظام جمهوری اسلامی ایران با حضور خود در تحقق نظم نوین جهانی نقش آفرینی می نماید. عمق بخشی به رهنامه و الگوی بازدارندگی دفاعی در دیپلماسی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با ماموریت های دریانوردی از جایگاه ویژه ای برخوردار است. حضور موثر نیروی دریایی ضمن ارتقای دیلماسی دفاعی دریامحور موجب تقویت دیپلماسی عمومی و گسترش روابط دریایی با کشور های حوزه اقیانوس ها و دریا ها می شود.